

משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי

מתאקלמים

מחקיק אטיפוח אקיקס כיתתי איטבי

רגע לפני שמשחקים

משימת העמקת תחושת השייכות וקשר בין תלמידים, מורים והורים, היא משימה קבועה ומתמשכת. ערכה זו מבקשת לתת מענה לצורך זה, ולאפשר שיח כיתתי אודות התחושות והרגשות ביחס לאקלים החינוכי בכיתה. בתוך הערכה התייחסות למדדי האקלים החינוכי, ותחת כל מדד תוכלו למצוא מספר משחקים קצרים ופשוטים, שיכולים להוות טריגר לשיח אודות התחושות בכיתה. המטרה שלנו היא לבחון את האופן בו תלמידי ותלמידות הכיתה חווים את עצמם, את חבריהם, את מוריהם ביחס לכל מדד ומדד, ולאפשר מצע לפעולה והנעה לשינוי.

אתם מכירים הכי טוב את הכיתה שלכם, את מאפייני התלמידים/ות ומאפייני הגיל, ובהתאם לכך, תוכלו לבחור מדד אחד או שניים שהייתם/ן רוצים לעסוק בו. במדד זה, בחרו משחק אחד שיתאים לכיתה שלכם/ן ולאחר מכן קיימו דיון באמצעות השאלות המופיעות בצידי הדפים. מומלץ לבקש מהתלמידים לחשוב יחד איתכם גם על דרכי פעולה אפשריות לקידום המדדים ולערב אותם עד כמה שניתן ביישום הפעולות הללו, למען שיפור האקלים בכיתה בפרט ובבית הספר בכלל.

בהצלחה!

אכ...
על מה
היית רוצה
לעבוד
היוק עס
הכיתה?

שאלות לדיון:

- מה היא תחושת שייכות? איך זה מרגיש להיות שייך למשהו?
- חשבו על קבוצות בהן אתם מרגישים שייכים – מה מאפיין אותן?
- מה צריך לקרות כדי שאנשים ירגישו שייכים יותר לקבוצה מסוימת?
- כיצד אנחנו יכולים להגביר את תחושת השייכות של תלמידי הכיתה?
(* רצוי לרשום על הלוח את כל הרעיונות שהעלו התלמידים, לבחור כמה ליישום ולהקדיש זמן לביצוע.

1

המשותף והמאחד בינינו: מבקשים מכל התלמידים לעמוד ומכריזים על קטגוריות שונות, בכל קטגוריה, כל התלמידים צריכים להצטרף לקבוצה שדומה להם ולעמוד יחדיו. הקטגוריות: מגדר, צבע עיניים, שכונת מגורים, מספר אחים ואחיות, חיית מחמד, בית ספר יסודי בו למדנו, תחביב, תכנית טלוויזיה אהובה, זמר/ת אהוב/ה, תכונה מרכזית. לאחר המשחק נקדיש זמן לשיח אודות תחושת השייכות לקבוצה אחת או יותר, כיצד זה מרגיש ומה הן קבוצות ההשתייכות המרכזיות שלנו.

2

ספידייט: נסדר את הכיתה בשני מעגלים – מעגל פנימי ומעגל חיצוני, כך שכל תלמיד/ה יושב עם הפנים לתלמיד/ה אחר/ת. בכל סבב, נכריז על קבוצת השתייכות אחרת, ולתלמידים יהיו 2 דקות לספר על ההשתייכות לקבוצה הזו (האם יש להם קבוצה כזו, מה הם מרגישים בה, מה היא מהווה עבורם, ובמידה ואין להם קבוצה כזו – האם הם היו רוצים קבוצה שכזו ואיך היו רוצים שתראה?) קבוצות השתייכות אפשריות: משפחה, קבוצה חברתית, קבוצת ספורט, קבוצה בחוג שאני משתתף/ת בו, תנועת נוער, כיתה, שכבה, בית ספר. בתום הזמן, המעגל החיצוני עובר כסא אחד ימינה ומקיים שיח דומה על קבוצת ההשתייכות הבאה, עליה המורה מכריז/ה.

3

מה יוצא לי מזה? – מכירה פומבית: כותבים על הלוח דברים שביכולתי להרוויח מהשתייכות לקבוצות מסוימות (כיף, הקשבה, הכלה, אכפתיות, "רואים אותי", מעמד חברתי, קשר, תחושה שמישהו אחר צריך אותי ועוד). מבקשים מהתלמידים לחשוב על קבוצות אליהן הם משתייכים ומבקשים לשמוע גם מהם את הסיבות בגללן הם משתייכים לקבוצה (את התשובות מוסיפים לסיבות שאנחנו כתבנו על הלוח). מכריזים כי לכל תלמיד יש 500 מטבעות, וכי אנחנו מקיימים מכירה פומבית של הסיבות להשתייכות. כל פעם, מציגים סיבה אחרת ונותנים לתלמידים להציע עבורה מספר מטבעות, ומי שמציע את המספר הגבוה ביותר, זוכה בסיבה. ממשיכים, עד שמסיימים את כל הסיבות שכתובות על הלוח, ולאחר מכן מקיימים שיח אודות הסיבות שהיו הכי מבוקשות (מה הכי חשוב לנו ש"יצא לנו" מקבוצת השתייכות), ולאילו סיבות לא היה כל כך ביקוש ומדוע.

שאלות לדיון:

- האם בשנה האחרונה, הוכחתי לעצמי שאני מסוגלת לעשות דברים שלא חשבתי שאני מסוגלת? מה הם?
- אילו יעדים הייתי רוצה להציב לעצמי עד סוף השנה להצליח בהם? האם אני חושבת שאני מסוגלת לכך?

צעד קדימה: הכיתה עומדת בשורה, המורה מקריא/ה משפטים, וכל תלמיד שמרגיש/ה שהוא/היא מסוגלים לבצע את הדבר שהמורה הקריא/ה צועד/ת צעד אחד קדימה. ככל שמתקדמים, המשפטים הופכים ליותר ויותר מורכבים: אני מסוגלת לעמוד על רגל אחת, אני מסוגלת לפתור תשבץ לבד, אני מסוגלת להצליח בבחינה אם אני לומדת הרבה לקראתה. כמובן, שבהתאם לאופי הכיתה, ניתן להוסיף משפטים נוספים שיכולים להיות רלוונטיים. יש לשים לב שההיגדים שאנו אומרים, יהיו כאלה שאינם מביכים את התלמידים בסיטואציה הזו (הכרזה על דבר שאני מסוגלת או לא מסוגלת לעשות) אל מול כל הכיתה.

קיר הצלחות: כל אחד/ת חושב על משהו שהוא הצליח בו במיוחד בשנה האחרונה. חשוב לעודד את התלמידים למצוא דבר מה (זה יכול להיות הישגי, חברתי, רגשי וכו'), ובמידה שישנם תלמידים שמתקשים, המורה יכולה להציע בעצמו/ה הצלחות של התלמיד/ה שהיא/הוא ראו. לאחר מכן, מקיימים טקס (בהתאם לרוח היצירתיות שלכם/ן, תוכלו לקיים את הטקס עם מדליות, תעודות הוקרה וכו'), בו כל תלמיד מעניק את "פרס המצליחן/ית) בתחום ____ לתלמיד הבא אחריו ברשימה. את כל ההצלחות תולים בקיר שיועד לכך בכיתה.

"בינגו מסוגלות": מחלקים לכל תלמיד/ה ריבוע המחולק ל-16 ריבועים (4X4), כל אחד כותב בכל ריבוע דבר מה שהוא מסוגל לעשות (אפשר לתת דוגמאות מעולמות הלימודים, מעולמות החברות, מעולמות המשפחה וכן הלאה). לאחר שכל תלמיד/ה כתב/ה בתוך הריבועים, נותנים זמן להסתובב בכיתה ולשוחח עם תלמידים אחרים. שני תלמידים שכתבו את אותה היכולת על עצמם, יכולים להקיף בעיגול את היכולת ולהמשיך ולשוחח עם תלמידים אחרים על תחושת המסוגלות האחרות שלהם. תלמיד/ה שהצליחו להשלים בסימוני האיקס אלכסון, קו ישר או קו מאונך, יכריזו על כך בקול ויוכרזו כמנצחים (אפשר להמשיך עד שמספר תלמידים סיימו את המשחק ומצאו מכנים משותפים עם אחרים).

אוטונומיה

שאלות לדיון:

- איך זה מרגיש שמישהו אחר מקבל החלטות, ללא יכולת שלכם להשפיע?
- האם תלמידי הכיתה שלנו יכולים להשפיע על דברים שקורים בה? כיצד זה בא לידי ביטוי?
- האם הגיוני שתלמידים ישפיעו בכל התחומים? באילו כן ובאילו לא?
- באילו נושאים חשוב לכם להשפיע בכיתה/ בשכבה/ בבית הספר? מה הייתם משנים?

"חוקים ונהנים": מחלקים את הכיתה לקבוצות (3-5 תלמידים בכל קבוצה), ובמרכז השולחן של כל קבוצה מניחים דפים ריקים. כל תלמיד/ה חושב על חוקים שהוא היה רוצה להציע לחוקק בכיתה, וכותב על דפים את החוקים הללו (כל חוק על דף נפרד). אפשר לתת לתלמידים דוגמאות לחוקים, כגון: כל יום שישי/ אחת לחודש, יוצאים בשיעור הראשון לחצר. כל סוף יום מסיימים במשחק וכן הלאה. כל קבוצה, עוברת על החוקים שנכתבו, ובחרת 2-3 חוקים שהיא רוצה להעלות להצבעה כיתתית. לאחר הזמן המוקצב לכך, כותבים את החוקים של הקבוצות על הלוח (רק את הריאליים והניתנים ליישום מתוכם, כמובן), ומקיימים בחירות דמוקרטיות (ניתן להביא קלפי, פרגוד וכו'). ניתן לבחור 2-3 חוקים שימומשו עד לסוף השנה.

"הייתי רוצה / לא הייתי רוצה": על שני קירות הכיתה (הניצבים אחד מול השני) מדביקים דפים. על דף אחד נכתוב: "הייתי רוצה להשפיע" ועל הדף השני נכתוב "לא הייתי רוצה להשפיע". נבקש מכל התלמידים לקום ולהיעמד ליד הקיר המשקף את עמדתם בנוגע למשפטים שיוקראו בפניהם: הייתי רוצה להשפיע על החומר הנלמד בשיעורי מתמטיקה, הייתי רוצה להשפיע על פעילויות בהפסקות, הייתי רוצה להשפיע על מועדי הבחינות, הייתי רוצה להשפיע על המסלולים בטיול השנתי, הייתי רוצה להשפיע על החומר הלימודי בשיעורי עברית, הייתי רוצה להשפיע על בחירת המורים המקצועיים שלנו, הייתי רוצה להשפיע על פעילויות גיבוש של הכיתה וכן הלאה.

"המלך/ה אמר/ה": מבקשים מתנדב/ת שיגיע לחזית הכיתה וייתן לאחרים "פקודות". בכל פעם שהוא אומר "המלך אמר", על כולם לבצע את הפקודה (ולציית למלך), בכל פעם שלא נאמר המשפט "המלך אמר" בתחילת הדברים, לא צריך לבצע את ההוראה. ממשיכים במשחק עם מספר מתנדבים נוספים. לאחר סיום המשחק, שואלים את התלמידים כיצד הרגישו במשחק, וכיצד הם הרגישו שמישהו אחר שלט על התנועות שביצעו.

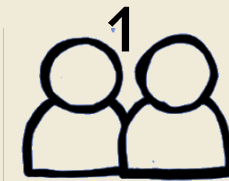
שאלות לדיון:

- מה היא תחושת מוגנות?
ממה היא מורכבת?

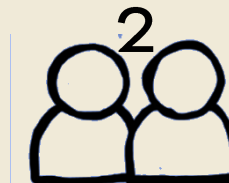
- מי הגורמים המשפיעים
על תחושת המוגנות שלנו
בבית הספר?

- אילו פעולות צריכות
להתקיים לדעתכם אצלנו
בכיתה / בבית הספר כדי
שנרגיש יותר בטוחים
ומוגנים?

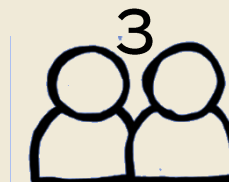
- האם יש משהו שאנחנו
כתלמידים יכולים לעשות
כדי לשפר את המוגנות
בכיתה/ בבית הספר?

"כובע קסמים": נכתוב פתקים עם מקומות שונים בבית הספר (החצר האחורית, שירותים, הכיתה שלנו, אולם הספורט וכן הלאה) ונכניס אותם לתוך כובע - ניתן לשלב גם זירות וירטואליות (כגון: קבוצת הווטסאפ של הכיתה, שיעור בזום וכו'). במקביל, נחלק את הלוח לשני חלקים, בראש אחד מהם נכתוב "בטוח ומוגן" ובחלק השני "לא בטוח ולא מוגן". נבקש ממתנדב/ת להגיע ולשלוף מהכובע פתק עם שם של מקום, ולאחר מכן לומר האם המקום הזה מבחינתו/ה הוא מקום שבו הוא/היא מרגיש/ה בטוח/ה מוגן/ת... את שם המקום המתנדבים כותבים על הלוח במקום המתאים לכך. כל תלמיד ששלף פתק וכתב על הלוח, יתבקש גם להסביר מדוע מבחינתו מיקם היכן שמיקם. לאחר מכן, חוזרים למקומות שסומנו ככאלו שאינם בטוחים, ויחד עם התלמידים חושבים על פעולות שיכולות להפוך את המקומות הללו למוגנים יותר עבורם (וכמובן, שאת ההצעות של התלמידים, מומלץ להביא בפני צוות הניהול של בית הספר).

תמונה אחת שווה...: מבקשים מהתלמידים להסתובב בבית הספר ולצלם תמונה אחת של מקום/ אדם שהם אוהבים ואשר מעניקים להם תחושה חיובית. מבקשים מכולם לשלוח את התמונות בקבוצת הווטסאפ הכיתתית (אפשר גם להקרין על הלוח את התמונות) ולהסביר למה בחרו את אותו מקום או את אותו אדם. כותבים את כל ההסברים בצורה פשוטה על הלוח ומנסים למצוא את המכנים המשותפים למקומות ולאנשים. מתמקדים ומתייחסים לתחושה הבטוחה שאותו אדם או שאותו מקום נותן לנו, ולאופן בו זה מרגיש.

"בואו ונדמיין...": מבקשים מהתלמידים/ות לעצום עיניים, ולדמיין את המקום שהם הכי אוהבים בעולם, המקום שגורם להם להרגיש טוב עם עצמם, המקום שנעים להם להיות בו, המקום שנותן להם תחושה שהם מוגנים ובטוחים. נבקש מהתלמידים לפקוח את העיניים, ומחלקים את הכיתה לזוגות. כל תלמיד מספר על המקום שלו לבן/בת הזוג. חשוב להדגיש כי מי שלא מעוניין לספר על המקום, לא חייב, והוא יכול להסתפק במענה על השאלה: "מה הופך את המקום שבחרתי לכל כך בטוח עבורי?". לאחר מכן, נחזור למליאה ונכתוב על הלוח את תשובות התלמידים לשאלה בה עסקו בזוגות, ולאור המאפיינים הללו שרשמנו על הלוח, נברר עם התלמידים כיצד בכוחנו להפוך את בית הספר / הכיתה שלנו למקום שכזה.

שאלות לדיון:

- איך הרגשתי כששמעתי דברים חיוביים שתלמידים אחרים חושבים עליי?
- האם בשנה האחרונה הרגשתי מוערך בכיתה? כיצד זה בא לידי ביטוי?
- כיצד אנחנו ככיתה יכולים להגביר את תחושת ההערכה והכבוד שאנחנו משדרים האחד לשנייה? (* רצוי לרשום על הלוח את כל הרעיונות שהעלו התלמידים, לבחור כמה ליישום ולהקדיש זמן לביצוע.)

"אמת או חוזקה": הכיתה יושבת במעגל, ובמרכזו מונח בקבוק, מסובבים את הבקבוק. התלמיד/ה שאליו/ה מצביעה פיית הבקבוק נשאל על ידי התלמיד/ה שאליו/ה מצביעה תחתית הבקבוק: "אמת או חוזקה". אם התלמיד/ה בחרו "אמת", עליהם לספר על עצמם על תחום בו הם טובים וחזקים. אם התלמיד/ה בחרו "חוזקה", על התלמיד/ה השואל/ת לומר עליהם דבר מה שבו הם טובים במיוחד, מוכשרים ומאופיינים לחיוב. לאחר מכן, ממשיכים לסובב את הבקבוק, עד שכל תלמידי הכיתה קיבלו הזדמנות לספר על עצמם או שאחרים יספרו עליהם.

"עם כיבודים...": הכיתה מתיישבת (או עומדת) במעגל גדול, המורה אוחז/ת בפקעת צמר גדולה. ההנחיה היא למסור את הפקעת מתלמיד/ה לתלמיד/ה, כך שכל אחד שמקבל את פקעת הצמר אוחז בחוט ומוסר הלאה את הפקעת לחבר/ה אחר/ת במעגל. כל מי שמקבל/ת את פקעת הצמר, ולפני שמוסר/ת אותו הלאה, מתבקש/ת להגיד את המשפט הבא: "אני מכבד/ת את _____, על כך ש_____ ולהשלים את החסר. התלמיד/ה שאליו התייחס במשפט הוא התלמיד/ה שיקבל את פקעת הצמר וימשיך את הסבב. ממשיכים את המשחק עד שכל תלמידי הכיתה קיבלו את פקעת הצמר ונאמר עליהם דבר חיובי.

"טלפון מתוקן": הכיתה מתיישבת (או עומדת) במעגל גדול, כל תלמיד/ה צריך לומר בתורו לתלמיד/ה שמימינו/ה דבר חיובי שהוא/היא חושב/ת עליו/ה (מאפיין, כישרון, תכונה, הצטיינות בדבר מה וכו') בסוד. תלמיד/ה שקיבל את האמירה החיובית, ממשיך את הסבב ופונה לתלמיד/ה שמימינו עם אמירה חיובית אחרת, שמתאימה לו/ה. כך, ממשיכים עד שמגיעים לסוף המעגל. בשלב הבא, ניתן לקיים את המשחק גם לצד השני או להחליף מקומות ולארגן מעגלים חדשים, כך שכל תלמיד/ת יתבקש למצוא דברים חיוביים במספר תלמידים ותלמידות אחרים בכיתה.

שאלות לדיון:

- האם יש לי מקום/ מרחב/ קבוצה בהם אני מרגיש שאני יכול להביא את עצמי לידי ביטוי? מה הוא?
- האם בית הספר הוא אחד מן המקומות הללו? האם אני מרגיש כי במסגרת הכיתה/ השכבה/ בית הספר אני יכול לבטא את עצמי כמו שהייתי רוצה?
- באילו נושאים הייתי שמח לבטא את עמדותיי ודעותיי? מה הייתי בוחר לומר ולמי?

קולאז'ים: מביאים לכיתה חומרי יצירה, חוברות ישנות ואפילו חומרים שאינם מיועדים בהגדרה לטובת יצירה, ומניחים במרכז החדר. מבקשים מכל תלמיד ליצור את עצמו בצורה שתשקף מיהו, מה הערכים שלו, מה הדברים האהובים עליו וכן הלאה (מומלץ להכיר לתלמידים את עבודותיו של חנוך פיבן כהשראה לפעילות). כל תלמיד/ה יוצר את עצמו בצורה בה הוא תופס את עצמו. בסיום הזמן, אפשר לקיים תערוכה של היצירות ולאפשר לתלמידים לספר מדוע בחרו ליצור את עצמם כפי שיצרו (מי אני? מה מאפיין אותי? וכן הלאה).

1

דיבייט: כותבים על פתקי נייר נושאים שונים שמעסיקים את התלמידים בחייהם, בהתאם למאפייני הכיתה והגיל (לדוגמא: חיסוני הקורונה, תלבושת אחידה, אתגרי הטיקטוק ועוד). בכל פעם שולפים פתק אחד עם נושא, ומבקשים משני תלמידים שיבואו להציג את עמדותיהם ביחס לנושא (תלמיד/ה אחד/ת שיטען בעד הנושא ותלמיד/ה אחר/ת שיטען נגד הנושא). כל תלמיד/ה מקבל/ת שתי דקות להציג את הטענות שלו שגורמים לו להאמין בעמדה אותה הוא מייצג. ניתן לאפשר ליותר מתלמיד/ה אחד/ת להציג את אותה עמדה. ניתן להמשיך את המשחק במספר סבבים, כשבכל סבב עוסקים בנושא אחר. פחות מימוש עצמי. אולי אפשר סבב חלומות שהגשמתי

2

א'-ב': כל תלמיד/ה (ניתן גם בזוגות) מקבל דף ועליו כל אותיות ה-א-ב וליד כל אות מקום לכתיבה. התלמידים צריכים לשבת עם עצמם ולחשוב על כל מיני דרכים בהם תלמידים מבית הספר בכלל ומהכיתה שלנו בפרט יכולים לתרום מכישרונם לבית הספר – כל כישרון/ תרומה מהכישרון תכתב ליד האות המתאימה (לדוגמה, באות ג' ניתן לכתוב גרפיטי על גדר בית הספר, באות נ' ניתן לכתוב נגינה בהפסקות וכן הלאה). לאחר תום הזמן, נאפשר לתלמידים להסתובב ולהשלים את האותיות החסרות להם מתלמידים אחרים שמילאו את האותיות האלה, ולהעניק מהתוצרים שלהם. לבסוף, ייערך סבב של אותיות בו התלמידים יוכלו להציע מרעיונותיהם ליישום כישרונות וכישרורים של תלמידים בכיתה ובבית הספר.

3

אווירה לימודית

שאלות לדיון:

- איך נזהה אווירה לימודית חיובית בכיתה? מה היא תכלול לדעתכם?
- מה הם הגורמים המרכזיים ביותר המשפיעים על התנהגות נאותה של תלמידים בכיתה שתורמת לאווירה לימודית?
- האם בכיתה שלנו ישנה אווירה לימודית? במה זה בא לידי ביטוי?
- האם וכיצד אנו כתלמידים יכולים להשפיע על אווירה לימודית בכיתה?

"עם הגב אל הקיר": מבקשים משני תלמידים להתנדב לטובת הפעילות, ומעמידים את שניהם עם הפנים האחד לשני ועם הגב לקיר (במרחק של כשישה צעדים זה מזה). לא הגיוני, אחד מהם חייב להיות עם הפנים לקיר כל תלמיד/ה בתורו/ה צריך לומר משהו שהוא אוהב באווירה הלימודית בכיתה או בבית הספר (לדוגמה: אני אוהב שבשיעורי עברית יש שקט בכיתה, אני אוהב שהמורה למתמטיקה לא נותנת הרבה שיעורי בית, אני אוהבת שלא צריך לצעוק עלינו כדי שנהיה בשקט וכו'). אם התלמיד/ה השני/ה מסכים/ה עם האמירה של התלמיד הראשון, שניהם מתקדמים צעד קדימה. במידה שהתלמיד/ה השני/ה לא מסכים/ה עם האמירה, שניהם נשארים לעמוד במקום. כאשר שני התלמידים נפגשים, מחליפים זוג.

"משחק השקט": אומרים לתלמידים שהיינו רוצים לנסות ולשבור שיא כיתתי של דממה כיתתית, ולבקש מהם להעריך כמה זמן הם חושבים שכל תלמידי הכיתה יצליחו להחזיק מעמד בלי לדבר בכלל (מותר תנועות ומחוות גוף) - ניתן לכתוב את השערות התלמידים על הלוח. מתחילים ומנסים, ובכל פעם שמישהו בכיתה מרעיש, עוצרים את המדידה ומתחילים מחדש כדי לנסות ולשפר את השיא הכיתתי. לאחר מכן, אפשר לקיים שיח ולברר עם התלמידים מדוע זה כל כך קשה לשמור על שקט לאורך זמן ואילו גירויים מונעים זאת מאתנו במהלך השיעור, וכיצד זה בכלל קשור לאווירה הלימודית בכיתה שלנו?

"אווירומטר": אומרים לתלמידים שהיינו רוצים לבחון את האווירה הלימודית בכיתה, ולכן אנחנו צריכים להשתמש בכלי האווירומטר שלנו. השימוש בכלי נעשה כך שבכל פעם שהמורה אומרת משפט, התלמידים צריכים למחוא כפיים במידת חוזק שתואמת את ההסכמה איתו (אם מסכימים מעט, מוחאים כפיים במידה חלשה, אם מסכימים מעט יותר, מוחאים כפיים במידה רבה, ואם לא מסכימים בכלל, לא מוחאים כפיים בכלל). המשפטים: בכיתה שלנו יש הרבה רעש ובלאגן בשיעורים; בכיתה שלנו אפשר להתרכז במהלך שיעור; בכיתה שלנו המורים צריכים לחכות לנו הרבה כדי שנהיה בשקט; בכיתה שלנו יש הרבה תלמידים שיוצאים במהלך שיעורים; בכיתה שלנו רוב התלמידים מביאים ציוד לשיעור; בכיתה שלנו רוב התלמידים מכינים שיעורי בית. לאחר מכן ניתן לערוך דיון על העוצמה של מחיאות הכפיים שהתקבלה בכל אחד מהמשפטים ומה אנחנו יכולים ללמוד למעשה, על האווירה הלימודית בכיתה.

למה להתפטר עז מצד אחר כשפטר כמה!?

שאלות לדיון:

- כיצד אני מרגיש/ה כשאני נכנס/ת בשער בית הספר?
- מה מרכיב את התחושה החיובית או הפחות חיובית כלפי בית הספר והכיתה?
- אילו דברים מעודדים אותי/ גורמים לי להרגשה טובה ביחס לכיתה שלנו?
- אילו פעולות/ דברים מתקיימים כיום בבית הספר ובכיתה שגורמים לי להרגשה טובה? ומה לדעתי עוד ניתן לשנות ולהוסיף כדי לשפר?

על ציר המספרים: כהכנה לפעילות נמתח על הרצפה קו (באמצעות מסקנטייפ או חוט), לאורך הקו נכתוב את הספרות 1-5 (כמעין ציר) וניתן לכל תלמיד/ה מקל של ארטיק. נאמר לתלמידים היגד המתייחס לאקלים הכיתתי, בכל נושא שחשוב לדבר עליו כעת עם הכיתה ולברר את תחושותיהם ביחס אליו (למשל: "יש לי חברים מהכיתה", "כשיש למידה מרחוק אני בקשר עם תלמידים אחרים בנושאים לא לימודיים", "אני מרגיש שהמורים מתייחסים אליי באופן הוגן וצודק" - היגדים נוספים תוכלו לקחת מתוך שאלוני האח"מ לדוגמא באתר שפינט). לאחר הקראת ההיגד, נבקש מהתלמידים להניח את מקל הארטיק שלהם במקום המשקף את עמדתם על ציר המספרים (5 - מסכים מאוד, 1 - לא מסכים כלל). נתייחס לתמונת המצב הכיתתית שהתקבלה ונברר עם התלמידים מדוע בחרו להניח את המקלות במקום בו הניחו אותם). בהמשך נברר עם התלמידים מה ניתן לעשות כדי שהמצב ישתפר או יישאר כפי שהוא (במידה שתמונת המצב ביחס אליו חיובית). אפשר להמשיך ולקיים בירור זה גם אודות היגדים נוספים המעסיקים אותנו ואת התלמידים.

הכיתה שלנו: נבקש מהתלמידים להתיישב במעגל, ועל הרצפה במרכזו, ניצור באמצעות מסקנטייפ ריבוע, ונאמר לתלמידים שידמיינו שזו הכיתה שלהם. כעת, נוסיף לריבוע, באמצעות המסקנטייפ, משולש מעליו (גג) ותוך כדי נשאל את התלמידים את השאלה הבאה: מה צריך לקרות בכיתה בכדי שהיא תהפוך מ"סתם" כיתה לבית שלנו? ניתן לתלמידים דפים קטנים עליהם יוכלו לכתוב את התשובות ולהניח בתוך הריבוע. נקיים דיון ושיח על תשובות התלמידים - נאפשר להם לספר מה הם כתבו, נתייחס לדברים שחזרו על עצמם ונשאל האם הדברים שכתבו אכן מתקיימים או לא מתקיימים בכיתה שלנו.

משחק "א-ב תחושה חיובית": נבקש מהתלמידים לקחת דף חלק ועט/עפרון. נאמר לתלמידים שבכל תור, יש תלמידנו אחד שסופר בלב את אותיות ה-א-ב (בדומה לארץ-עיר), וכשהתלמיד שליידו אומר לו סטופ, הוא עוצר את הספירה ואומר את האות שיצאה לו. באות הזו, כל אחד כותב על הדף שלו דברים/ פעילויות/ אירועים/ מקרים שקיימים וקורים בבית הספר שלנו ושמקדמים את התחושה החיובית שלהם ביחס אליו. ניתן לקיים גם את המשחק ההפוך עם דברים שהתלמידים אולי פחות אוהבים בבית הספר, וכך לאפשר גם לקולות הפחות חיוביים להישמע ולתת להם את המענה המתאים להם.